

Miêu
INDO-CHINOIS
8°
199

DIỄN-THUYẾT THẾ-TÌNH LƯU-TIẾU

NGOC-HOÀNG SƠ' VƠ'

NGUYỄN-VĂN-CANG

TỰ

LONG-KIM

IN THÀNH BỒN

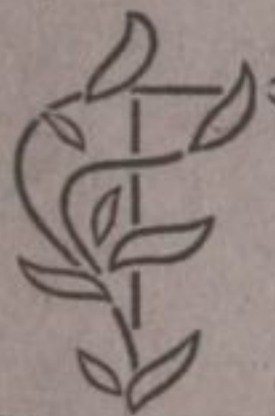
Cấm in trùng

Mỗi quyền giá : 0\$30

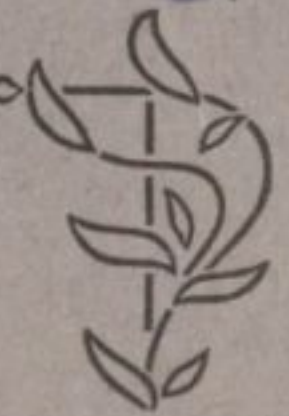
Indo-Ch. Rec.
199

Le 18 mai 1926
1926

IN TẠI NHÀ IN XƯA-NAY
62-64, Boulevard Bonnard, 62-64
SAIGON
Mai 1926

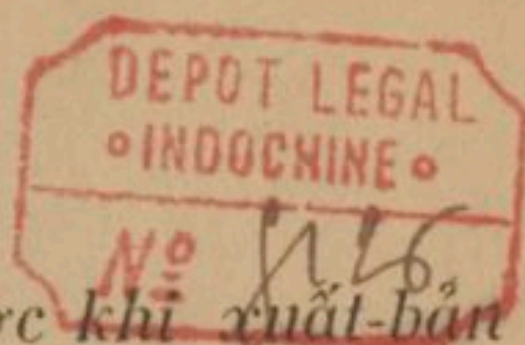
©

Nom d'auteur... Cang (Nguyễn Văn) dit Long Kim

Titre de l'ouvrage Ngọc Hoàng sơ vò (L'Empereur de Jade a peur de sa femme)

1re éd. Saigon
Cang
Nguyễn Văn Cang
1926

Đôi lời giới thiệu

Ông bạn chí-yêu tôi là Mr Long-Kim, trước khi xuất-bản quyển **Ngọc-hoàng sợ vợ** có gởi tôi xem, tôi nhìn thấy lời lẽ thông-thường, sự tích lý-thú, tôi rất cảm mến công sưu-tập của ông.

Vả lại gần nay sách quốc-văn xuất-bản cũng nhiều, mà Tiểu-thuyết lại chiếm một phần đa số, nháng sách hay thì ít mà sách dở thì nhiều. Đó cũng vì quốc-văn đang vào buổi phôi-thai, trừ một phái học-thức ra, còn thì không biết thế nào là văn hay là dở, cứ hễ thấy sách thì đọc thấy văn thì xem. Chớ ít nghĩ cho rằng: tiểu-thuyết cũng là một môn giáo-khoa bổ-tập trong nền quốc-dân giáo-dục, tiểu-thuyết hay có thể làm cho nhân-tâm phong tục hay, còn tiểu-thuyết dở cũng có thể làm cho nhân-tâm phong-tục dở.

Nay nhìn ngày quyển tiểu-thuyết **Ngọc-hoàng sợ vợ** của Mr Long-Kim xuất-bản, theo thiên-kiến tôi được mục-kích thì không trái-ngược, không khuyết-diểm chút nào cả.

Kìa khi xem tới lúc tên khỗ-sĩ đã bị người ta dụng cường-quyền mà thóa-mạ; lúc bấy giờ anh ta phải lấy trí mà đứng vào cái địa-vị bình-phàm nhân-tâm của từng người quyết làm (hềch) mà kiên đến cửa (môn-quan) cho rõ những kẻ dựa cửa-quyền, thường hay giấu diếm cái sự xấu hổ như nhớp của chúng nó mà kiếm cơ hại người, thật cái cơ-trí khôn-ngoan của khỗ-sĩ, cái nghèo mà tốt-lành của khỗ-sĩ ta cũng đáng thương thay mà cũng đáng phục thay! Tuy xem quyển tiểu-thuyết mà khá khen cho tác-giả khéo sắp đặt cho khán-giả khi đọc đến dường như phảng-phất được cái hưng-vị hùng-hồn, như một đám đông người đương tranh thắng nhau dường như một bài văn-đàm thế-sự. Chung-qui khi kết-cuộc bọn dụng cường-quyền cũng không ích gì mà phải bị cái tiếng ố-nhơn thắng-kỷ..

Vậy nay quyển tiểu-thuyết **Ngọc-hoàng sợ vợ** xuất-hiện, tôi có mấy lời mừng bạn, và giới-thiệu cùng độc-giả. Chư-tôn.

Saigon, le 20 Avril 1926

CHÂU-MINH-TẠO

Nên anh khỗ-sĩ phải đi làm thầy Giáo, mà dạy mấy trò nhỏ nhỏ trong thôn-ấp lân cận, trước là cho qua ngày tháng, lây lất cho qua cái thời sống tạm vô danh đây với đời, sau là dụng lấy nghề ấy hầu lấy những giấy lộn dặng đến cuối năm bồi liền mà bán ra trong ba ngày Tết, hầu lấy đó kim tiền mà độ nhật lấy thân bản khỗ.

Cực; cùng; cũng bởi nhà cửa không có, nên nghèo khổ lắm, ở đục trong một cái chòi nhỏ nhỏ, mà chòi thì cửa nẻo không có lại trống trước thêm rách sau, không có chỗ nào dặng kính hơi gió dặng, hầu bồi ba tấm liền mà hong phơi cho khô, đó là cũng bởi lấy cái bản của anh khỗ-sĩ, đã vậy mà lại cái sự ruồi của anh ta nó lại nhập cho anh ta nữa, vì nhằm bữa anh ta bồi mấy tấm liền mà hong phơi. thì trên Trời lại vùn vủ rồi nổi lên một ngọn gió “**Bắc-phong**” gió ấy thổi qua cuồn cuộn, các bay, buổi giấy, hơi gió bay qua mạnh lắm, hơi gió ấy làm cho những bức liền của anh ta đang hong phơi đó đều phải bị cái ngọn gió ấy, lớp thì bay bậy bạ lắm lem, lớp lại rách ra manh ra miếng, không còn một tấm nào còn nguyên coi cho dặng.

Anh ta thấy vậy ngồi khoanh tay rầu, và suy nghĩ cho cái vận thời của anh ta : Trời đã cho tấm thân ngày nay cho đến đời này, nay ra thân khỗ nào đi bồi ba tấm liền mà bán dặng độ nhật, mà Trời còn hận ghét nổi chi ? nổi gió mà làm cho bay rách hết đi vậy, thì còn lấy chi đâu bán trong ba ngày Tết, hầu kim tiền mà độ thân trong ba ngày với người ta ; cho nên anh ta ngồi nghĩ thầm trách Phi-Liêm và Cơ-Bá, hành phong hành võ bất minh (vì anh ta học dối nên anh ta biết thần nào làm gió làm mưa) sao không nổi phong ba chướng, mà thổi nơi mấy nhà có cửa bất nghĩa mà làm nên, sâu dân một nước mà làm giàu, nhà cao đất rộng, cửa này phòng nọ cho kính đáo để bề khuất lấp mắt người đặng đoạt của kẻ này, giựt của người kia mà làm của mình, coi đều bất nghĩa như không, những kẻ ấy nó xem Trời như không có, sao lại không thổi cho nó bay nhà sập cửa nó đi, hai Ngài, sao lại đi hận chi với ta

là một người sanh vô gia cư, thất vô địa táng, nhà rách vách nát, mà thời gió lên cho liềm của ta rách hết đi vậy?

Anh ta ngồi nghĩ giận hai ông: Phi-Liêm và Cơ-Bá, mới nghĩ ra và sự nhớ ngày nay sáng ngày hai mươi ba tháng chạp, là ngày nhơn dân thấy thấy đồng đưa chư thần triều thiên, (tục đưa ông Táo) anh ta mới tính làm hịch dặng dốt mà gọi tấu lên cùng Đức-Môn-Quan dặng kiện Phi-Liêm và Cơ-Bá vì lãnh việc hành phong hành võ bất minh, làm cho rách liềm của anh ta hết.

Trong ngày ấy lại cũng là ngày của anh du thần Thổ-Địa đang đi kiểm sát trong thế gian, coi ai dữ lành hầu về tàu cùng Ngọc Hoàng:

Anh Thổ-Địa; thì cái tánh anh địa hay thày lay chuyện người; Địa ta thấy anh khỗ sĩ đang làm hịch nên dừng chơn lại dòm mà coi thấy mấy lời trong hịch của anh khỗ sĩ làm, thì lấy làm dị kỳ cho anh khỗ sĩ này lắm, vì người thế gian mà dám kiện lên tới Ngọc-Hoàng, thấy vậy thì lấy làm dị kỳ, nên Thổ-Địa đứng coi rồi thầm nghĩ, nếu để cái hịch này đây mà về tới Ngọc-Hoàng, thì lời của khỗ sĩ này xem ra cũng là phải, mà thấu tai sự này cho tới Ngọc-Hoàng thì cũng là một sự khó cho anh Phi-Liêm và Cơ-Bá chớ chẳng không; Vậy Địa mới tính làm bảnh; mau chơn qua mà cho Anh Phi-Liêm và Cơ-Bá hay thì có ỷ tiện cho hai anh hơn, vì tánh anh Thổ-Địa thì thày lay lắm thấy việc trái mà bỏ qua khó chịu.

Vậy Địa bước chơn ra đi và chạy, cùng ngâm một câu như vậy:

“Ngàn dặm quân bao đều khó nhọc”

“Biết nhau nên giúp trọn một tấm lòng.”

Giây lâu vừa tới cửa của Phi-Liêm và Cơ-Bá, thì Phi-Liêm Cơ-Bá chào hỏi mừng rỡ và lên tiếng hỏi: vậy chớ Anh Địa qua tới đây chơi hay là có việc chi chẳng? Mà coi bộ gấp dữ vậy Anh Địa? Anh Địa và mết và thờ cùng thuật

chuyện lại, vì hai anh hành-phong, hành-võ bắt mình làm cho rách liễn của anh khỗ-sĩ ở dương gian, nên khỗ-sĩ đang làm hịch dặng tấu lên Ngọc-Hoàng mà kiện hai anh, bởi tôi rình coi thấy vậy nên tôi lấy làm lo sợ, nếu cái hịch ấy mà về tới Đức Môn-Quan hay dặng, thì khó cho hai anh lắm, cho nên tôi qua đây, mà cho hai anh hay trước, dặng hai anh tỉnh liệu cho phận của hai anh.

Phi-Liêm, Cơ-Bá hai người khi nghe tin vậy đồng ngó nhau mà nói như vậy : Nếu mà hai ta để cái việc này nó bọc lộ thình phong ra, thì cái phận sự của hai ta đây nó không ra chi hết, nếu vậy thì hai ta đây phải tính đi xuống dưới Dương-trần, dặng kìm lời mà nói với anh khỗ-sĩ mà chịu cái lỗi cùng xin anh giải huê, chớ nếu để vậy e cho hai ta đây bị quở không tròn phận sự, nên mới có bàn nhơn thang trách như vậy.

Phi-Liêm và Cơ-Bá mới cậy Anh Địa dẫn đường, dặng đi tới nhà anh khỗ-sĩ; hai anh đi, và đi và nghĩ buồn thảm nên đồng ngâm câu như vậy :

“ Tức dạ khó chia lời biện bạch ”

“ Đành đem thân cho lấm bụi dương trần. ”

Giây phúc ba người đồng tới nhà của anh khỗ-sĩ, ba người đồng vô nhà mà cầu việc giải hòa với anh khỗ-sĩ.

Anh khỗ-sĩ thấy ba người bước vô mới hỏi: vậy chớ mấy anh ở đâu lạ và tới nhà tôi có việc chi đó?

Phi-Liêm, Cơ-Bá trả lời và xưng tên cùng nói về sự hành phong hành võ lại cho anh khỗ-sĩ nghe, trong lúc đó anh khỗ-sĩ còn đang buồn và còn hơi giận, nên nghe đến tên Phi-Liêm Cơ-Bá thì hơi giận nó càng lừng lên bèn nói như vậy : “ *Nhử ngã bôn vô cừ, hà nhân đoạn ngã cẳng* ”? Vậy dầu thế nào tôi cũng đánh liều cho cái phận hèn đây, tôi cũng lẳng nhào mà kiện hai anh về Đức Môn-Quan, cho rõ mấy anh vị kẻ giàu phụ người khó, cung phụng dựa quyền mà làm việc bất lương, ý có quyền rồi hiếp chúng, dặng cho ra lẽ bất minh.

Phi-Liêm Cơ-Bá nghe vậy, tính thế không xong, vì nói hoài mà Anh Khổ-Sĩ cũng chẳng nghe, nằng nằng một hai đề đi kiện cho dặng mà thôi, nên Phi-Liêm, Cơ-Bá tính cùng nhau phải trở lụng về dặng mà toan lo mưu khác cho xong mà chữa mình cho khỏi...

Khi ra khỏi nhà anh Khổ-Sĩ, ba người buồn ý mới thang rằng :

“ Từ xưa chĩnh thấy người như thế ”

“ Khó nổi mưu đường dặng giải phân. ”

Mấy người ra đi vừa ít dặm dàng, xảy đâu thấy dặng một người tướng tá oai nghiêm từ-từ dàng xa đi lại, nhìn kỹ là anh Trương-Phi đang hành sự, đi tuần gio tế soát trong thế gian.

Cả bốn người gặp nhau thì mừng rỡ, song anh Trương-Phi liếc mắt xem Phi-Liêm, Cơ-Bá hai người gương mặt có sắc buồn sự chi tâm sự, nên Trương-Phi mới mở lời hỏi rằng : chưa rõ hai anh đi đâu đây và có việc chi tâm sự mà xem ra sắc diện có chiều nghĩ-ngợi như thế ?

Phi-Liêm, Cơ-Bá mới trả lời cùng Trương-Phi rằng : việc anh em của chúng ta đây cũng chẳng giấu chi nhau, vì hễ hai tôi đây, mà có việc chẳng lành thì cũng đem dạ buồn chung với nhau, Phi-Liêm Cơ-Bá mới thuật tự sự mọi việc hết lại cho Trương-Phi nghe việc vậy vậy, nên hai tôi đồng đi, vừa toan vừa tính đây, may mà gặp nhau đây thì cũng may cho hai tôi, vậy anh Phi, anh có chức chi mà tính giùm cho hai tôi chút, chớ nếu để cho bản sĩ nó làm làm vậy thì chi cho khỏi hai tôi mang vạ với Triều-đình thì sao cho khỏi xấu lá xấu nem.

Ai còn chẳng biết cái tánh Trương-Phi thì nóng nảy lắm, nên khi nghe Phi-Liêm và Cơ-Bá thuật lại những việc như vậy, thì nộ khí xung thiên, la hét vang trời đòi mắt thì liếc đòng trợn tây cùng nói như vậy : Vậy chớ chốn dương-gian mà thẳng nào nó dám ngan dữ vậy, cái thẳng thật cũng to gan lớn mật lắm chớ chẳng chơi, nên mới dám kinh thiên nghịch địa như vậy ?

Đây nói lại khi Thổ-địa đưa Phi-Liêm và Cơ-Bá ra đến đây, thời may gặp anh Trương-Phi thì bụng cứ thi-nghiĩ đĩa xôi chén chè của các nhà bữa nay đang sấm sừa mà chờ mình đến. Thôi thì việc người thì mặc người ầu, ta mau phải giả từ mà hưởng-tạ.

Nghĩ vậy rồi bèn cất lời từ giả: Thổ-địa từ giả rồi vừa đi vừa đắc ý mới ngâm rằng :

« Chè xôi đang đợi ta mau tới.»

« Đến đó cho mau kéo nguội hơi.»

« Ăn rồi đoán xét đều thiện ác.»

« Phúc-tấu Thiên-cung xét mọi lời.»

Thổ-địa đi rồi, bấy giờ Trương-Phi mới nói với Phi-Liêm Cơ-Bá rằng :

Thôi hai anh chớ lo, hai anh hãy chịu khó đem tôi trở lại nhà nó, dặng tôi lấy cái oai tôi, tôi nộ nó một hồi, ắt nó cũng phải sợ mà kiên tôi, rồi nó xin huề với hai anh chớ không sao. Hai anh cũng rõ cái oai của tôi lắm chớ, thôi đi với tôi, hai anh đừng lo việc ấy để tôi giúp cho, lại cho nó một phen cho biết oai Phi một thuở.

Phi-Liêm Cơ-Bá nghe mấy lời Trương-Phi nói vậy; đồng trả lời, và có ý nói xúc tâm Trương-Phi một chút nên nói rằng: Anh Trương nè; thật vì anh thấy việc hai tôi như vậy thì anh cũng thương mà anh ra tay, đã biết danh anh thì vang bốn biển, mà về việc của hai tôi mà cực lòng tới anh ra đi việc cho hai tôi vậy, thì hai tôi cảm cái ơn của anh hằng ngày, (bom da) song hai tôi sợ anh qua đó, anh tính chẳng xong, anh nói nó không sợ không nghe chẳng? vì hai tôi coi bộ nó là một thằng kỳ khôi lắm và ỷ tài học giỏi, nên nó cứng cỏi lắm, mới dám cả gan làm hịch mà kiện hai tôi như vậy.

Trương-Phi lóng tai nghe mấy lời của Phi-Liêm và Cơ-Bá nói khích như vậy, thì đỏ mặt tía tai, hơi giận tràng hông, trợn con mắt to, nhưong cặp mày, chơn thời dậm đất, miệng hét lên một tiếng mà nói rằng :

Như hai anh đây nó không sợ là phải, chớ còn như Phi đây: Tào-Tháo ngày kia cả, nó cứ bác thập vạn tinh binh đi theo mà rước bắt Triệu-Tử trong cái trận Đương-dương trường-bản, mà gặp Phi, Phi hét lên một tiếng, cầu còn gãy củ kia còn phải giẫy thay. Tào-Tháo còn phải thất kinh mất vía, quân binh cũng đồng chạy cùng nhau quá xe hơi cả đoàn thay, hướng chi là nó. Hai anh cũng rõ chớ, như Phi đây: danh thì vang Trời, tiếng cũng giẫy đất, nếu như khỗ sĩ nó là một nhà có học, thì nó cũng đủ biết cái danh tôi lắm chớ, vậy thì hai anh đừng có sợ làm chi, hãy đi với tôi, đem tôi qua đó, thế nào tôi nói với nó cũng dặng hết, hai anh đừng chực chi ngại và sợ nó mà nhẹ danh hai anh.

Ba người đồng kéo nhau ra đi trở lại nhà của anh khỗ sĩ, vừa đi thì Trương-Phi ngâm câu như vậy :

“ Phò Hạng tận tâm dành chũ dạ ”

“ Giúp người an tĩnh mới vui lòng ”

Phúc dậu ba người đã đến tới nhà anh khỗ sĩ, anh khỗ sĩ vụt ngó ra thấy ba người, mới hỏi rằng: vậy chớ ba người còn trở lại đây làm chi nữa đó?

Phi-Liêm Cơ-Bá đi chuyến này có anh Trương-Phi, nên ý nộ anh khỗ sĩ cho ảnh sợ cái oai Trương-Phi, nên trả lời với anh khỗ-sĩ rằng: Như hai anh em ta đây thì chẳng nói làm chi, vì chuyện chi thì hai anh em ta cũng muốn ngọt hiền mà thôi, nên coi người không lòng khùng khiếp mà chẳng sợ, chớ như nay đây đã có Trương-Tướng-quân đi tới đây, thì người phải chết chớ không còn hồn dậu mà người cứng đầu và ngan tàng của người.

Anh khỗ Sĩ lóng tai nghe mấy lời của Phi-Liêm Cơ-Bá nói vậy, lòng không nao núng chực nào lại còn ngảnh mặt mình cười mà hỏi lại như vậy :

Vậy chớ Trương-tướng-quân nào mà lung quá vậy? vậy chớ anh đó dôi thể nào, mà mấy anh tôn cái oai danh của ảnh quá vậy?

Trương-Phi đứng một bên đó nghe mấy lời hỏi của khỏ sĩ hỏi vậy, vùng trợn con mắt mà nói lớn lên rằng : Hỏi người khỏ sĩ kia, người không biết ta sao ? — nè hãy lắng tai mà nghe, đứng cho vững, kéo nghe danh ta rồi người giục mình mà té đây nhập thổ mà chết rồi xuống diêm la mà thừa dối, nói anh em ta tới đây mà giết người đa. Hãy nghe cho rõ này : Phò Hán Trào Tam hữu xưng hùng, ngã hiệu viết Trương-Phi-Dực-Đức là ta đây.

Khỏ sĩ nghe rồi, nói ủa ! tôi tưởng là ai đâu lạ, chớ như Trương-Dực-Đức, như anh mà muốn sanh sự với tôi, thì sự ấy tại nên ý anh, cái đó là tại anh chớ đâu tôi có chịu thua anh.

Vậy tôi xin hỏi anh, xin anh cho tôi rõ đả. Sách có chữ rằng : “ **Bất cang kỳ sự mật vong vi** ” mà nay anh tới đây, anh lấy quyền riêng của anh mà anh binh phe đảng của anh, anh hiếp tôi thì tôi cũng làm luôn một cái hịch tôi kiện anh luôn thể, thì có lẽ rõ ra việc đây rồi, thì anh cũng không khỏi ở tù chung thân chớ anh cũng không dặng thông thả lộng quyền lớn tiếng vậy đâu anh.

Trương-Phi nghe mấy lời của anh khỏ-Sĩ nói như vậy : bèn nổi giận trợn con mắt như chớp cặp mày, miệng thì hét lớn mà nói rằng : Ai mà dám làm tội chi đến tao, mà tao có tội chi, mi hỏi khỏ-Sĩ ? mi tưởng ta như mấy người vậy há, ta nói cho mi biết, mi đừng làm tới danh ta mà mi chọc cái sự nóng giận của ta, thì ta đập óc mi chết bây giờ cho mi biết.

Anh khỏ-Sĩ thấy bộ Trương-Phi làm lung cùng lớn tiếng như vậy, thì biết Trương-Phi có tánh nóng nên anh khỏ-sĩ bèn hỏi nhỏ nhẹ Trương-Phi lại như vậy : Trương-tướng-quân ơi ! Trương-tướng-quân đừng vội giận, đừng vội nóng, để cho tôi hỏi Trương-tướng-quân một lời, xin Trương-tướng-quân nghĩ cho tôi là bản sĩ chẳng làm chi dặng với Trương-tướng-quân, vậy tôi xin hỏi Trương-tướng-quân một điều này, vậy chớ Chúa của Trương-tướng-quân là ai ? có phải là Lưu-Huyền-Đức hay không Trương-tướng-quân ?

Mà vậy chớ mẹ đẻ Chúa của Trương-tướng-quân ở chỗ nào ? sanh ra chỗ nào, dụng nơi nào mà sanh đẻ Chúa của Trương-tướng quân ra ? huống lựa chi là Trương-tướng-quân là tội của Lư-huyền-Đức. Tướng quân là tội mà sao tướng quân lại chê cái l... mẹ của Trương-tướng-quân đẻ là sao, mà Trương-tướng-quân không chịu chung ra, Trương-tướng-quân lại đi khai dịch mẫu chi hạ mà xé rách mẹ của Trương-tướng-quân mà nhảy ra, cho nên Mẹ của Trương-tướng-quân vì bị vậy mà hồn qui địa phủ, sự vậy đó, cô phải là tội của Trương-tướng-quân sát mẫu vô đao kim chẳng ? Tội ấy chưa rõ Trương-tướng quân có tự biết lỗi mình chưa ? chớ theo gương nhân đạo của thiên hạ, đây là tội rất nặng, dầu quỷ thần cũng chạnh hồn vì là tội sát mẫu, vô đao, giết mẹ một cách làm cho non tâm muôn đều khốc hại đó. Vả lại Trương-tướng-quân cũng biết rằng : Ông phụ mẫu nặng dưng Trời biển, muốn trả ơn nhưng Trời cao không cùng. Thế mà Trương tướng quân lại phạm tội vào sự quã-quyết mà giết mẹ một cách khốc hại như thế, thì có phải là sai đạo non loạn, sai lòng trời đất chẳng ? Có phải vậy không anh Trương-tướng-quân ? Vậy thì tội cũng nên làm luôn vô đây một cái bịch mà kiện anh luôn lên Ngọc Hoàng, dặng mà mình luôn cái tội của anh ra luôn thể, nếu án của anh rõ ràng như vậy, thì anh cũng chẳng khỏi mất chức Phong-Thần của anh, mà anh lại còn ở tù chung thân nữa đã, vì chẳng có cái tội nào mà lớn hơn cái tội của anh đó đã anh, mà anh hùng lơn tiếng nói phách tài của anh.

Trương-Phi nghe mấy lời của anh khổ sĩ nói vậy, thì bắt giực mình, rồi nghĩ nghĩ thầm trong bụng như vậy : nghĩ thẳng khổ sĩ này nó nói cũng phải, nó luận cái tội của mình bất hiếu chi tử, sát mẫu vô hình, thì cũng là phải lắm, trúng lắm, thẳng thật hay chữ thiệt, dối thiệt, trí thiệt chớ chẳng chơi, phải lắm, phải lắm, mà nếu mình đẻ sự của mình đây thấu tới tai của Ngọc-Hoàng thì thế nào mình cũng bị tội với Triều đình-mà bị tội rồi thì danh

ta đây còn gì, phong thần của ta nó cũng tước lược ; nên mới làm thình, rồi đồng rũ nhau ra về ;

Khi ba người trở ra về, đi đàng Trương-phi nghỉ mắc cỏ hồ thẹn cái tài của mình đả xung với Phi-Liêm và Cơ-Bá hỏi nãy nên tức giận và buồn mà ngâm câu như vậy :

« Xem người tướng khó, trí cao khêu »

« Luận tội tình mình ruột quặn nhiều »

« Hay những âu là nhờ lực đồng »

« Rồi ra dở lở lắm phạm đều. »

Trương-Phi, Phi-Liêm và Cơ-Bá, ba anh ra đi vừa đầu dặng một dặm đàng, bỗng đầu lại gặp đầu kia đi lại một người, ba người xem rõ lại là anh Ngụy-Trung, đồng chào hỏi nhau.

Nguyên : Ngụy-Trung đây thì làm đến chức Ngự-Tòa phán quan, nên ngày nay đang đi xuống dương-gian dặng xem xét những sự gì trong thế gian phải quấy, hầu về mà tấu lại Thiên-Đình. Bởi vậy anh Ngụy-Trung vừa đi tới, thì đã gặp ba người cũng vừa đi tới, Ngụy-Trung xem lại khí sắc của ba người không dặng vui, nên mới mở lời hỏi như vậy : Vậy chớ ba anh đi đâu vậy, mà ba anh có việc gì tôi coi bộ buồn bã quá vậy ba anh ?

Phi-Liêm, Cơ-Bá và Trương-Phi, ba người đồng thuật chuyện lại cho Ngụy-Trung nghe hết.

Ngụy-Trung nghe ba anh thuật hết đầu đuôi rồi nói rằng : đầu trong thế gian mà có khổ sở nào nó học hay cùng tài ba lợi lạc đi nữa, có lẽ nào mà nó dám ỷ tài ỷ tận cùng dám nghịch Thiên-Đình chi pháp dặng. Còn như hai anh (là Phi-Liêm và Cơ-Bá), bởi hai anh hành phong hành võ bất minh cho nên lẽ ấy, nó có lẽ nói hai anh dặng, và lại còn như anh Trương-tướng-quân đây cũng bởi có chuyện vi khai dịch mẫu chi hạ, bởi có ấy cho nên mẹ anh phải đó mà chết, vậy tuy là không lòng giết mẹ anh mặc dầu, chớ anh cũng là mang lấy cái án, anh bất hiếu chi tử rồi, chớ còn như tôi đây, tôi nói cho mấy anh nghe

coi tôi như vậy mà tôi tính cái việc của mấy anh có xong không ? như tôi đây là làm tới chức Ngự-Tòa-Phán-Quan, Hội công đồng tam giải, mấy anh xét coi có ai mà hơn tôi dặng, nên tôi chắc ba anh đem tôi đến đó, tôi nói với nó, ắt là nó phải nghe tôi mà huề cái vụ kiện của mấy anh đi chớ chẳng không, mấy anh đừng lo ngại.

Phi-Liêm, Cơ-Bá và Trương-Phi nghe mấy lời của Ngụy-Trung nói như vậy, thì lòng mừng đồng nói lại rằng : vậy thì cũng là sự may cho mấy anh em tôi đây lắm, vậy xin anh Ngụy, anh chịu phiền giúp cho anh em tôi đây một thuở, xin anh chớ bỏ qua, anh em muôn thuở dám quên.

Ngụy-Trung trả lời rằng : Có sự chi đâu lắm mà mấy anh phải nặng lòng cậy tôi, việc mấy anh cũng như việc tôi vậy, không sao mà mấy anh phòng hết lời, vậy thì mấy anh phải đồng trở lại nhà nó với tôi, dặng trước là tôi xem coi tài học của khỗ sĩ ấy dường bao, sau dặng tôi nói với nó ít lời thì tất nhiên nó phải nghe lời tôi, mà xin huề với mấy anh, tôi nói thật nếu mấy anh mà đem tôi đến đó thì tôi chắc tôi nói với nó thì nó phải lay lục mấy anh và xin lỗi mấy anh mà xin huề việc mấy anh thì tôi mới dung cho nó, để mấy anh đem tôi qua đó, rồi coi cái tài của tôi.

Mấy người đều mừng vì chắc việc mình có Anh Ngụy ắt phải xong, nên đồng giặc nhau và đem anh Ngụy-Trung đi lại nhà Khỗ-Sĩ.

Anh Trương-Phi thì có tánh nóng nảy lắm, mà nay lại ý mình, là có anh Ngụy-Trung giúp sức, nên làm oai, khi đi tới nhà của anh khỗ-sĩ, thì Trương-Phi nhẩy vô trước và hét cùng cả tiếng lên rằng : Nè, hỏi khỗ-sĩ; ta nói cho nhà người biết trước, chuyện này người phải chết ; như anh em của ta đồng năn nỉ mà nói với nhà người mà nhà người chẳng nghe thì chẳng nói làm chi, chớ nay chúng ta có gặp anh Ngụy-Trung-Quân đây, ta mời anh đến đây mà nói cho người biết, mà người còn cứng cỏi chẳng nghe thì ắt nhà người không khỏi tay anh, như mấy anh em ta thì

không sao chớ người gặp tay anh Ngụy thì lẽ nào người cũng không khỏi chết.

Khổ-Sĩ nghe mấy lời như vậy, dạ cũng chẳng lấy chi làm ái ngại, mà lại chuồm chim miệng cười, rồi trả lời lại cùng Trương-Phi như vậy : chẳng hay cái anh tên là Ngụy-tướng-Quân là anh nào ở đâu ? và anh có quyền gì mà anh nói tung ảnh như thế ?

Ngụy-Trung đứng một bên nghe khổ-sĩ nói bấy nhiêu lời đó, bên cả giận mà nói lớn lại như vậy : Hỡi người khổ-sĩ, ta nói cho người rõ, người cũng là người học hay, sao người dám ỷ tài học mà làm đều vô lễ, ta nói cho người biết : như anh Phi-Liêm và anh Cơ-Bá hai người là thọ Thiên-Đình chi mạng, tàng vô cấm chỉ, chức hành phong hành võ, có lẽ nào mà người dám đem lòng nghịch mà kiện người ta dặng, không lẽ hai người là thần của lịnh Thiên-Đình, mà Thiên-Đình đi nghe người là cuồng sĩ bá vợ mà đi bắt tội hai ảnh cho dặng cái bụng người ; còn như anh Trương-Phi đây, dẫu mà ảnh có khai dịch mẫu nhi hạ thì mặc ảnh chớ có mắt mở chi tới người mà người lại (xi mao cầu tỷ) vạch lòng tìm vết, ta nghĩ cho nhà người cũng lạ, nhà người là người học hay học giỏi, sao lại đi tìm chi những chuyện lồi của người chi vậy, ta nói thì nói vậy cho người nghe, lời trái phải mà ăn năn cái sự lỗi của người kéo sau mà người hăng cái tội của người rồi, thì dẫu người có ăn năn thì cũng chẳng kịp. Vậy ta đây nói thật cho người rõ người hãy bình tâm mà đứng cho vững và lỏng tai cho rộng lỗ nhĩ mà nghe cái đại danh của ta đây. Ta đây là : Thọ Thiên-đình chi mạng, ngự tòa Phán-quan, Tam-giải công đồng, hiệu viết : Ngụy-Trung là ta đây, hỡi người Khổ-sĩ có rõ chưa ?

Khổ-Sĩ nghe bấy lời của Ngụy-Trung như vậy, thì ngó mặt Ngụy-Trung một chập lâu không nháy mắt, nhìn rồi hỏi lại một lời nhỏ nhẹ như vậy : Vậy chớ Ngụy-Trung nào đây, anh có phải Ngụy-Trung là tướng phò nhà Đường-thế-Dân chẳng ??

Ngụy-Trung bèn trả lời cùng Khổ-Sĩ rằng : ủa, vậy người cũng là biết danh ta nữa sao ? Như người rõ vậy, sao người không kiên danh ta ?

Khổ-Sĩ nghe mấy lời Ngụy-Trung nói như vậy thì thăm hơi giận vì xét, coi bộ họ thấy mình nhỏ nhẹ rồi họ coi mình là thằng đại thằng ngu, thôi mình cũng cho họ một xừ cho họ biết, bèn nói lại như vậy : à, nói vậy, tôi tưởng là Ngụy-Trung nào ở đâu tài ba lợi lạt, trong sạch, kinh luân, cùng thanh liêm cả, chớ như anh Ngụy-Trung của nhà Đường-thế-Dân đó, anh mà chọc tới thằng bần-sĩ này đây, thì nó cũng kiện luôn tới anh cho anh mất cái chức phong-thần của anh mà anh phải bị ở tù chung thân khổ sai, chớ không khỏi đặng đa anh Ngụy-tướng-quân.

Ngụy-Trung nghe mấy lời Khổ-Sĩ đòi kiện tới mình cho tới ở tù chung thân khổ sai như vậy thì cả giận mà nói rằng : Ta mà tội gì mà người kiện đến ta, có tội gì mà nặng giữ vậy, mà người hòng đòi kiện ta cho đến bị tù chung thân, mà còn thêm cái án khổ sai nữa ? ta nói cho nhà người biết, như ai thì người nhất, người dọa, người kiện việc này, người vạch lỗi nọ, chớ như ta đây người làm miếng củ đó sao đặng với ta mà người hòng uống lưỡi khua môi.

Khổ-Sĩ nghe mấy lời rồi nói rằng : Tôi cũng chẳng biếc rồi mấy anh ; trong thế mấy anh đây, Quan thì vì quan, mà én vì nhân, có lẽ cũng hùa nhau mà hiếp tôi một mình ; mà hiếp tôi sao cho đặng nó mấy anh ? Anh Ngụy nè, anh cũng ngỡ là tôi không biết chi hết, đé là anh làm tôi đa anh Ngụy, anh tưởng tôi là thằng ngu mà anh hiếp tôi, vậy anh vui lòng mà nghe tôi nói lại và kể cái tội của anh cho anh nghe, Anh mới là một người, tôi cho là đại bất trung mà lại bất tình lắm, mà anh không biết anh lại còn nói phách nói giỏi anh như vậy : Nè tôi hỏi anh có phải Viên-thủ-Thành là người thầy bói hay thứ nhất trong đời hay không ? Đến chừng Lục-Long lên thứ tài bói, đặng tráo giờ bót nước, đến sau mà lậu cơ quan ra rồi, thấu tai lên tới Ngọc-Hoàng hay đặng, bèn ra án xử tử Lục-Long, sai anh xuống

dặng hành hình chém Lục-Long. Vậy tôi xin hỏi anh khi ấy anh đã thừa mạng lệnh của Ngọc-Hoàng mà đi, vậy mà anh dám làm viết khuất lấp. Là bởi khi Lục-Long nó hay nó đã phạm tội với Thiên-Đình vậy rồi, nó biết thế nào Thiên-Đình cũng sẽ sai anh xuống mà chém nó. Thì Lục-Long nó biết có một Ông Đường với anh (Ngụy-Trung) là tình tôi chúa mà thôi. Vậy cho nên Lục-Long mới lên mà nói trước với ông Đường dặng cứu mạng cho Lục-Long. Nên Ông Đường khi ấy có chịu miệng với Lục-Long rằng: Chừng nào Ngụy-Trung xuống thì sẽ nói dùm lại việc đó cho không sao.

Khi ấy Lục-Long chắc ý nên tạ ơn ông Đường-Thế-Dân rồi về.

Khi anh (Ngụy-Trung) đi đến đó anh thẳng đường ghé vào thăm ông Đường-Thế-Dân. Đã biết anh ghé vào thăm là tình tôi chúa khi xưa. Lúc đó ông Đường-Thế-Dân mới đem việc cầu cứu của Lục-Long mà nói với anh thì anh có nói rằng: vì công pháp vô tư, sự thiên cơ bất lậu, thế bệ hạ nói thì tôi là kẻ hạ thần tôi phải nghe mới phải. Nhưng mà việc này là việc Triều-đình tôi đâu dám cãi mà dung cho dặng.

Bởi lời anh nói vậy cho nên ông Đường-Thế-Dân, mới tinh bày cờ đánh chơi với anh, đó là bày cái kế mà làm cho anh trễ giờ đi chém Lục-Long, và làm tiệc ăn uống với nhau trước là cho thỏa tình tôi chúa vắng mặt đã lâu, sau là lấy vàng-cờ mà làm ra cho anh trễ ngày giờ và cho anh quên phận sự.

Khi ấy anh (Ngụy-Trung) cũng vưng-lời ông Đường-Thế-Dân ngồi lại đánh cờ với ông Đường mà chơi, trong giây phút anh cho Tham-Thần của anh xuất hồn ra đi chém Lục-Long xách đầu đem về bỏ đó, ông Đường-Thế-Dân khi ấy thấy vậy mới cả kinh bèn hỏi anh như vậy: vậy chớ Ngụy tướng-quân làm làm sao, đi hỏi nào mà chém Lục-Long như vậy mà tôi không hay? Anh mới trả lời với ông Đường-Thế-Dân như vậy, vì thiên cơ bất lậu. Bởi có ấy

sau đến đòi Lục-Long xuống Diêm-Đình mà kiện ông Đường-Thế-Dân, làm cho ông Đường-Thế-Dân phải về tới Diêm-Đình mà đối án.

Bây giờ đây tôi nói cho anh nghe, tôi bắt cái tội anh Ngụy, như vậy anh Ngụy anh hãy nghe cho rõ :

Anh Ngụy nè, anh cũng biết hễ công pháp thì bất vị thân, nên hễ nếu anh thọ pháp của Ngọc-Hoàng mà đi chém Lục-Long, thì anh đi thẳng đi mà thi hành cái việc phận sự của anh mới phải, lẽ gì mà anh lại cả gan cãi lệnh Ngọc-Hoàng sai anh, anh lại ghé vô thăm ông Đường-Thế-Dân mà anh lo việc ăn uống say sưa, cờ bạc, đó có phải là anh mê ăn và ham cờ bạc, lẽ ấy anh lỗi lệnh với Ngọc-Hoàng là một cái tội thứ nhất anh bất thừa quân mạng; đó là cũng đủ cho anh mang cái án rồi đã, vậy mà anh còn ham chén rượu, miếng ăn, anh vì lạm cái thực mà anh gạt ông Đường-Thế-Dân cho đến đòi ông phải tới Diêm-đình mà đối án, vậy đó anh có rõ không? Một là tội anh bất cố Thiên-Đình chi mạng; mà còn hai là anh với ông Đường-Thế-Dân, thì anh lại bị tội bất niệm quân thần chi nghĩa anh có rõ không?

Vậy cái án của anh đó nếu mà tôi làm ra đây rồi, thì anh cũng sẽ mang một cái tội bất trung bất tín.

Nè anh Ngụy, tôi tưởng anh làm sao, chớ anh mà làm phách như vậy, thì tôi cũng nên làm luôn một cái lịch mà kiện lên Ngọc-Hoàng, coi anh làm làm sao cho khỏi cái án của anh đó cho anh biết chớ anh đừng ỷ tài mà làm hơi hoành hành của anh với tôi.

Ngụy-Trung nghe khỗ-sĩ nói bấy nhiêu lời và lại hỏi những tội của mình ra như vậy, cũng đòi kiện mình luôn tới trên Thiên-đình, bèn lấy làm thẹn mặt với anh khỗ-sĩ cùng Phi-Liêm Cơ-Bá và Trương-Phi nên Ngụy-Trung đứng làm thỉnh mới tỉnh thầm trong bụng rằng: nếu nay mà mình cự với thằng khỗ-sĩ này, thì làm sao cho khỏi cái tội của mình, vì nghe nó luận cái tội của mình làm đó thì cũng phải lăm chực, vậy nay mình phải xuống nước nhỏ với nó, dặng cho mình lo phận mình mà giải huê với nó cái việc của mình

cho xong, chớ nếu mình để lậu việc này thấu đến Thiên-Đình thì mình phải mang lễ bất trung mà lại bất tinh nữa.

Bốn người đồng luận với nhau rằng: nói vậy mấy ta đây thì đều bị vạ với Triều-Đình, vì thằng khỗ-sĩ này nó luận việc nào của ai thì đều trúng cho nấy hết không chỗ chi sai lầm thì chúng ta lấy lễ chi đâu mà chữa mình cho khỏi án, vậy thì bây giờ còn một lễ này là: phải đem nhau xuống dưới Diêm-la Thập-Điện, dặng mà cầu cùng vua Thập-Điện, xin ngài làm ơn nghĩ chức công thần của mấy ta, bắt nó xuống Diêm-Đình mà luận tội của nó, dặng cho mấy ta để bề luận riêng một hai cái kế hay mà hại cho nó chết cho biệc tịch, cho hết cái đời thằng xi mao cầu tỳ này cho rảnh, chớ mình để nói lời thối giầy đưa ra thì giờ cho nó, thì có khi cũng ruồi cho tới mình trở không kịp rồi đây mới là hồ phận của chúng ta lắm đó.

Bốn người ra đi vừa nghĩ nghị cùng nhau, bỗng đâu đã tới trước Ngọ-Môn Đệ-Nhứt-Diêm-Quan rồi.

Bốn người đồng kéo nhau vô Ngọ-Môn cùng xin ra mắt với vua Thập-Điện.

Vua Thập-Điện khi nghe dặng tin có Ngụy-Trung và mấy người đến xin ra mắt, thì mừng rỡ và ra lệnh cho rước Ngụy-Trung và mấy người vào.

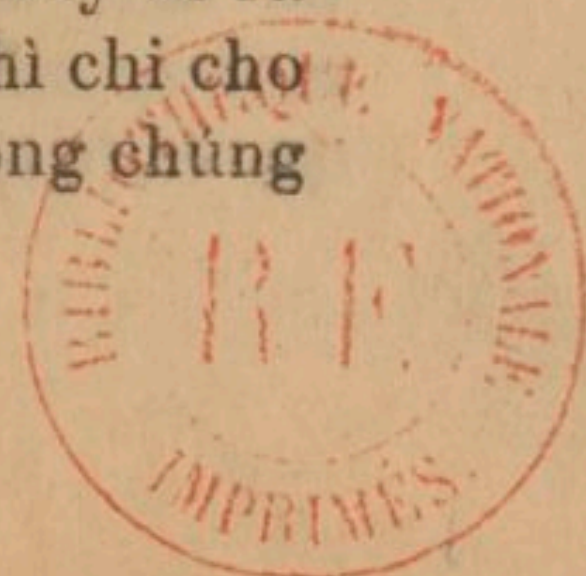
Vào đến đền thì Vua Thập-Điện ra lệnh thiết tiệc mà yến ẩm cùng nhau cho thỏa tình liên hữu — song khi chung vui chuyện vắng cùng nhau trong tiệc mà vua Diêm-la Thập-Điện tuy vui-vui cười-cười nói-nói nhưng trong bụng lấy làm nghi vì mỗi khi có việc chi của Triều-Đình, thì có một mình anh Ngự-Tòa Phán-quan Ngụy-Trung đi xuống đây mà thôi, cơ sao nay có việc chi trọng hệ lắm sao, nên mới có ba người nào lạ mặt (là Phi-Liêm, Cơ-Bá và Trương-Phi) nên vua Thập-Điện mới mở lời mà hỏi rằng: (sic).

Vậy chớ mấy ông đây xuống tới tôi đây là Thập-Điện Đệ-nhứt Diêm-quan; mà viếng tôi hay là mấy ông có việc chi? Cùng là trên Thế-gian có chuyện gì, thì xin mấy ông cho tôi rõ với?

Ngụy-Trung bèn cất tiếng trả lời lại cùng vua Diêm-La Thập-Điện rằng: Tôi cũng trước là đến mà thăm Ngài vì cũng đã lâu ngày ai cũng mắc đa đoan phận sự nên khó bề gặp gỡ chung vui với nhau, sau là tôi đến đây với ba ông này đây, thì cũng có việc sở cậy đến Ngài một chút, vì chúng tôi đây có việc rất ngặt và cần kiếp cùng lấy làm nguy cho chúng tôi lắm, nên mấy tôi mới đồng xuống tới đây đặng xin cậy Ngài, trước là vì cái tình với chúng tôi mà xét cho ra lẽ phân minh.

Khi ấy Ngụy-Trung mới tỏ hết đuôi đầu lại cho Vua Diêm-la Thập-Điện nghe và nói và chỉ ba ông: đây, là: Anh Phi-Liêm và Cơ-Bá còn đó là Trương-Phi Dực-Đức mà tỏ ý cầu cứu cho đặng việc, và nhất lại việc tại Anh Phi-Liêm Cơ-Bá hành phong hành võ bất minh làm sao, cho nên mới sanh ra có đời này; rồi nói qua tới việc Khổ-Sĩ đòi kiện anh Trương-Phi về tội khai dịch mầu chi hạ vãn.. vãn..... đồng thuật lại hết cho Vua Diêm-La Thập-Điện nghe tự sự trước sau hết, sau rốt hết Anh Ngụy-Trung mới nói với vua Diêm-La Thập-Điện rằng: Cái thằng Khổ-Sĩ đó nó thật là thằng có học mà coi đó thì nó học hay lắm, nó biết rõ nhiều việc lắm, nên nó kỳ khôi hơn người; bởi nó học nhiều, quanh năm chỉ xem thơ đọc sách và hay luận đàm thể sự, nên nó biết rõ việc chi chi hết, cho đến những việc phận sự của chúng tôi đây làm làm sao, thì nó cũng đều rõ thấu hết; thật nó là một thằng kỳ khôi, cũng cho là trong dương gian có một, không ai mà nó kiên nể hết, cho đến tới đây thì nó, cũng hài lời tôi ra mà đòi kiện đến tôi nữa, nó luận tội tôi rằng: Sự ư nhi quân bất trung lại còn bất tình.

Bởi vậy chúng tôi xét ra lẽ với nhau thì cũng là nhằm cho mỗi việc mỗi người hết, chúng tôi cũng biết, là khuất lấp việc mình mà hoành hành cùng làm mặt thanh liêm với kẻ ngu dốt mà thôi, chớ đâu mà qua với kẻ có học, nếu nay nó không nói ra chớ mai nó cũng đem việc này xi ra một chút, mai nó đem có nợ nó xich ra một điều, thì chi cho khỏi việc của mình nó bày khai trước mắt của công chúng

huống chi nay mà nó kiện chúng tôi lên tới Ngọc-Hoàng thì còn chỗ dẫu nữa mà lòng cho có chỗ che dấy khuất lấp cho chúng tôi, mà nếu che dấy khuất lấp không dặng chi cho khỏi lậu cơ mưu ra thì nội bọn chúng tôi dấy cũng đều bị đồng tội hết thảy chớ chẳng không. Vậy chúng tôi đến đây tỏ tâm sự và xin cậy Ngài ra công làm ngời với chúng tôi, tính thế nào cùng phương gì dặng trị trước nó giùm cho chúng tôi, cho dứt hậu hoạn cho rồi, thì anh em tôi mới khỏi bề lo sợ.

Vua Diêm-La Thập-Điện nghe đầu đuôi hết bấy nhiêu lời của Ngụy-Trung nói như vậy, bèn trả lời lại như vậy : Theo lời của mấy ông nói ra với tôi đó, theo ý tôi tưởng thì không lấy chi làm khó mà cho đến đời nhọc lòng lo cho mấy ông.

Thôi để đó mặt tôi, như mấy Ông không xuống tới tôi đây thì thôi, chớ nay mà mấy Ông xuống tới tôi thì tôi tận tình chớ có đâu để cho Khô-Sĩ nó hoành hành như vậy dặng, hề xấu lá sao cho khỏi xấu nem, mà mấy Ông có tội vạ với Thiên-đình thì tôi đây lại ra gì. Thôi để phận tôi lo cho, mấy Ông đừng lo sợ.

Ngụy-Trung nghe vậy lòng mừng nên mới hỏi Diêm-La Thập-Điện rằng : vậy chớ Bệ-hạ lo sao, làm cách nào mà phi mấy cái lời của chúng tôi đây, xin Bệ-hạ nói ra, rồi chúng tôi lo tính coi có nhằm lẽ chăng ? chớ để mà làm ra không nên việc thì càng thêm rối cho bọn tôi đây nữa.

Vua Diêm-La Thập-Điện bèn trả lời rằng : theo ý tôi tưởng thì không khó gì, bây giờ để tôi sai sấp dạ xa ngủ qui nó lên dương gian đi tìm cho dặng Khô-Sĩ ấy rồi đồng bắt luôn hồn và xát nó mà đem xuống đây ; rồi tôi luận lẽ và ra lệnh mà trị tội nó dặng phi mấy cái lời của mấy anh em, thì sự ấy yêm liêm, chớ nếu để vậy thì cũng là một sự khó dễ lắm, nếu mà việc thấu đến trên Thiên-Đình thì cũng là một sự mất danh tiếng chung cho nhau lắm, nên tôi cũng tận tình lo cho trọn, mấy Ông đừng lòng ái ngại.

Vua Diêm-La Thập-Điện bèn ra lệnh truyền lập tức sai ngũ quỷ dạ xa cùng nhau lên miềng dương gian tìm và bắt cho dặng xát và hồn của chàng Khồ-Sĩ đem xuống lập tức nơi Diêm-La Thập-Điện.

Trong giây phút ngũ quỷ dạ xa bắt dặng chàng Khồ-Sĩ bèn giục cho anh ta cuống tâm mất trí, rồi mới đem chàng đi xuống tại cửa Diêm-La Thập-Điện, chừng đến tới cửa Diêm-La Thập-Điện thì anh Khồ-Sĩ mới tỉnh hồn sanh lại, trực ngó lên thì thấy bản đề đây là Đệ-Nhứt Diêm-La Thập-Điện, khi ấy Khồ-Sĩ mới rõ đã bị bắt tới đây rồi. Ngũ quỷ dạ xa còn đề Khồ-Sĩ đứng tại ngo môn mà đợi lệnh.

Dạ xa đồng vô bầm tấu cùng vua Diêm-La Thập-Điện, vua Diêm-La Thập-Điện ra lệnh cho dạ xa dẫn tên Khồ-Sĩ vào cho dặng Trầm xem hình tích ra thế nào, ngũ quỷ dạ xa đồng ra dẫn tên Khồ-Sĩ vào.

Khồ-Sĩ vô đến trước điện tiền phần thì bị quỷ dạ xa nó hành hung nơi dặng ; phần tới nơi đây dinh dẫy đồ sộ, phần thì quân gia đông vầy, phần lại sợ nỗi không biết chúng nó a ý với nhau làm sao ? bắt mình mà làm sự chi đây, song xét thắm trong bụng rằng : bề nào ta cũng phải chết, nên không cần chi ta phải sợ, nên vô tới đó tuy là Khồ-Sĩ bị lũ dạ xa nó xô té sắp té ngã xuống đất cùng hành hung lớn tiếng vầy mặc dầu, chớ cũng không nao lòng, nên té sắp xuống đất rồi cũng lồm cồm lết qua một cái sọt mà đứng dậy chớ cũng không chịu quì.

Vua Diêm-La Thập-Điện, bèn ngó tên Khồ-Sĩ thấy tướng tá ốm o lạ lùng sao mà kỳ khôi quá lẽ vậy, nên quả rằng : Hỡi người Khồ-Sĩ vô tâm vô trí kia, ngươi là người cuồn sĩ, thân ngươi sanh vô gia cư thất vô địa táng, nay ngươi còn ở dặng dương thế nhưng cũng vô địa lập chi, không ai mà dung dưỡng ngươi, ngươi lại không bà không con lẽ thì nhà ngươi an thân thủ phận của nhà ngươi mới phải chớ, lẽ đâu nhà ngươi dám lộng quyền như vậy, thân nhà ngươi là chi ? mà nhà ngươi dám ngan ngược đến thế, nhà ngươi dám cả gan mà kiện Phi-Liêm Cơ-Bá và Trương-

dục-Đức. — Ấy vậy thật nhà ngươi là đứa không có ăn học lại vô tâm vô trí quá, đã biết rằng : ba Ông ấy người ta có lỗi gì đi nữa, thì là lỗi với Triều-Đình, chớ cũng chẳng cang cự chi cho tới nhà ngươi, sao mà nhà ngươi lại hung hăng ý tài của nhà ngươi quá vậy.

Thôi ta cũng đáng cho nhà ngươi là một đứa hay thối lòng tìm vít, thì đã dành cho phận của ngươi. Ta cũng chẳng nói đến việc đó làm chi, chớ còn như ông này đây, (và nói và chỉ ông Ngụy-Trung) nè khổ sĩ, nhà ngươi hãy ngó đây mà coi lại kẻ nhà ngươi làm mà chết, sau khó nổi cho nhà ngươi ăn năn không kịp, đó ông này đây là : Ngụy-Tòa Phán quan, Tam giải công-Đồng, hiệu là Ngụy-Trung đó, ông này là người của Nam-Trào đại dụng mà sao nhà ngươi dám cả gan đòi kiện tới người ta, nhà ngươi là người chi, còn ông này đây là ông chi, ngươi có biết không? mà nhà ngươi dám vô lễ cùng ông như vậy, như nhà ngươi vậy thì đã quá trong đời người thế gian rồi, vậy cái tội của nhà ngươi đó, thật là một tội nặng lắm, vì nghịch mạng lắm đó rồi, nhà ngươi là người nghịch Thiên-Đình chi mạng, đáng muôn phần tử cho nhà ngươi mà thôi chớ không còn lễ gì châm chế mà dung nhà ngươi cho dặng.

Tên khổ sĩ, khi bị sắp quỉ dạ xa nó xô té sắp xuống đất rồi cũng lết qua một cái sột mà đứng dậy, nghe mấy lời quở phạt của vua Diêm-La Thập-Điện như vậy, thì trong bụng tức đã muốn chết, song anh ta nghĩ thầm rằng : Chúng nó đây thật là ý quyền cậy thế với nhau lắm, nên coi bộ đây chúng nó a ý với nhau, cậy thế của chúng nó nhiều, cậy quyền của chúng nó cao, tước lớn, mà hiếp người cô hỏa bần cùng, nếu nay ta mà có cương cự lại với chúng nó cho mấy đi nữa thì cũng không kham, nên mới dần lòng rồi quỉ xuống mà nghe những lời quở của vua Diêm-La Thập-Điện, cùng cúi mặt xuống đó làm thinh mà chịu án xử tử mà thôi, vì trong bụng tính rằng : nay để mình làm thinh mà chịu vậy, dặng mình kim một hai cái kể chi riêng nữa, mà gỡ rối cho phận mình, chớ để như vậy thì không

lẽ khỏi chết dặng, vì coi chúng nó dụng phe đảng của chúng nó lắm, mà mình thì một thân một mình, không bà con cô bác, thì có ai mà đỡ giúp cho mình, thì làm sao mà kinh cho nỗi với chúng nó, nên khổ sĩ anh ta qui đó, nhưng con mắc thì liếc luồn luồn rồi tâu lại cùng Vua Diêm-La Thập-Điện như vậy: Muôn tâu cùng lệnh Bệ-hạ, lệnh Bệ-hạ xử tử tôi như vậy thì tôi cũng cam lòng chịu, cam tâm tôi, dầu có ức cho tôi lắm đi nữa thì tôi đâu biết kêu oan với ai bây giờ, nội nơi đây thì cũng là người của Bệ-hạ, chớ tôi có ai đâu, mà cho tôi nương cây cho dặng mình cái sự oan ức này cho tôi.

Vậy như lệnh Bệ-hạ có định xử tôi, thì tôi cũng đã đành cam tâm chịu chết, nhưng mà tôi cúi xin Bệ-hạ lấy lượng hải hà cho tôi rõ biếc, lệnh của Bệ-hạ truyền xử tử tôi cách nào, dụng những vật chi mà xử tử tôi, dặng cho tôi biết sự chết của tôi ra làm sao, xin Bệ-hạ lấy lòng ân từ mà cho tôi biếc chước.

Muốn biết Vua Diêm-La Thập-Điện ra lệnh xử tôi lên Khô sĩ cách nào, xin xem qua cuốn nhì nói tiếp tới chúng.

XƯỞNG ĐÓNG XE
CỦA
ĐOÀN-VĂN-KHUYÊN

Ở đường Colonel Boutonet số 178 - Saigon

Tại xưởng tôi có đóng đủ các thứ xe đồ và xe đi chơi, kiểu mới và khéo léo, nhiều người đều biết. Xe cũ sơn lại như mới, làm thùng lại và chế kiểu kim thời coi rất lịch mà tính giá nhẹ.

Xin Lục-Châu quý ông muốn sửa xe hay là làm vật chi, xin tới tại xưởng của tôi mà thương nghị. Tôi hết lòng làm cho vừa lòng chư quý vị.

ĐOÀN-VĂN-KHUYÊN cần khái.

LÊ-VAN-DU

Cycles et Accessoires Gros et Détail.

Nos 21-38-40, Rue Amiral Dupré.

LOCATION AUTOMOBILE " GRAND TOURISME "

N° 42, Rue Đỗ-Hữu-Vị, 42 SAIGON

Bồn hiệu. Có trữ đủ thứ hiệu xe máy đạp và đồ phụ tùng. Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ hơn các nơi. Xin đồng bang lưu ý.

Bồn hiệu cũng có sắm nhiều xe hơi bảy chỗ ngồi, kiểu kim thời, mới tinh hảo để cho mướn; nếu chư Quý-vị gặp dịp rảnh muốn dạo chơi hoặc hữu sự muốn dùng đi xa, xin do nơi bồn hiệu mà thương nghị, thì Quý-vị sẽ vui lòng vì đã mướn dạng xe tốt mà giá lại rẻ.

ĐỒ ÂM-CÔNG

Ở đường quai de Belgique, số 72, có hiệu ĐÀO-HUNG, tục kêu là HAI-NGỌT, cho mượn đồ AM-CÔNG, kim bạc khám vàng, nhưng thêu cườm, thứ đi lúc trời nắng: bỏ thêu cườm để đi trời mưa. Hòm huỳnh-dàng cần-ốc xa cừ; hòm vuông sơn mài, đóng theo kiểu tây rất lịch có xe hơi là họ đạo khiên. Quý vị có việc xin đánh giấy thép hay là gửi thơ, sẽ hồi âm lập-tức.

HAI-NGỌT *Kính cáo*

Lời Kính tặng thầy Y-Sĩ Lý-Tuấn-Sanh

Thầy Lý-Tuấn-Sanh ở Phiên-ấp, vốn là một ông thầy đã nổi danh về nghề coi mạch, xem bệnh, thầy học vấn đã rộng, mà đã nhiều năm nghiên cứu về khoa Y-học, thầy đã từng coi bệnh, xem mạch ở nhà Dưỡng-dương “ Tái-đức-duy ” và đã cứu được nhiều người bệnh nguy nghèo. Ngày nay thầy qua ở nhà thuốc **Đại-sanh đại-dược-phòng ở chợ củ**—Saigon dặng coi mạch, xem bệnh. Vậy chúng tôi vốn là có quen biết thầy cho nên in tờ kính tụng này dặng làm kỷ-nhiệm.

QUẢNG-THIỆU-THIỆN-ĐUỜNG *đồng nhau*
Kính tụng

THOÁT-MỘ-ĐẠI-ĐẠO-TÁNG

Chuyên môn y nhân

Thuốc chữa bệnh đau con mắt rất tài của
ông Vinh-tôn-Thị ở Quảng-Đông.

Thuốc Thoát-Mộ-Đại-Đạo-Táng này đã có chữa bệnh con mắt cho nhiều người ở Hải-nam rất nên thần hiệu. Có người đau con mắt mù đã hai năm cũng dùng thuốc này có hai ve mà nay mắt đặng thấy như thường và cũng có nhiều người ở Saigon Lục Tỉnh đồng chịu thuốc này và cũng chứng rằng thuốc này chữa bệnh con mắt rất nên đại tài. Con nit con mắt kéo mây, nhỏ thuốc này cũng hết.

Ai nấy trong Lục-Châu muốn dụng thuốc này thì xin do nơi ông Lâm-Hồng làm Compradore tại Nhà Máy Nước đá (Glarière de L'Indochine) Saigon có trữ bán.

Ở xa thì gửi thơ ông sẵn lòng gửi thuốc.

Giá: Thứ kéo mây 7 \$ một ve và 5 ve nước.

Thứ có cườm 4 — 5 —

Thứ mới đau 0.70 — 1 —

Trước khi muốn mua hàng hóa thì nên viết thơ cho M. Phạm
vân-Ngọc Directeur de la maison :

CHIÊU-NAM-VIÊN

56 rue Viénot 56

SAIGON

Thì chư vị sẽ được vui lòng vì giá bán sỉ hay bán lẻ gì
cũng rẻ lắm.

HOTEL & RESTAURANT DU
MÉKONG

Giấy thép nói số 153

Muốn đặng vừa ý quý khách nên nhà hàng « MÉKONG »
dit CŨU-LONG-GIANG, kể từ ngày 1er Décembre 1925 mỗi
tuần đều phải có đề mấy món soupe ngon, Menu như sau
này :

Thứ hai có : Bouillabaisse.

Thứ năm có : Consommé de Volaille.

Thứ bảy có : Soupe Corse.

Nhà hàng « CŨU-LONG-GIANG » lại mời kêu nấu ăn
thiện nghệ, trước có nấu cho quan Toàn-Quyền và bồi giỏi
dưỡng, lệ làng, đề sai khiến.

Chủ nhà hàng chăm nom xem xét từ món ăn thường
ngày và làm sao cho mỗi món đều vừa ý quý khách mới
chịu. Nhà hàng mở cửa bán sáng đêm.

Trên phòng có nhiều hạng, sạch sẽ và lại giá rẻ.

Lại cũng có một annexe có mười căng phòng, đồ đạc
dùng trong phòng đều mới và sạch sẽ.

Cũng có chỗ để xe hơi nữa.

Bổn chủ-nhơn cũng rất vui lòng chịu lãnh những đám tiệc
bất luận xa gần nhiều ít.

Chủ nhơn
NGUYỄN-PHONG-CẢNH

TẠI HIỆU NGUYỄN-VĂN-TRÂN
69, Boulevard Bonnard, --- Saïgon

Giấy thép nói số 178

Valises bằng da hiệu Squaremouth.

Giày tây đóng bên Pháp giá từ 6\$ tới 9\$.

Đèn dầu lửa họng Huê-Kỳ, chưng bằng đá
cầm thạch thiết, bề cao 0m70. Bán luôn với chụp
xưa.

Xin mua thử, mới rõ hàng tốt xấu và giá rẽ mắc

TIỆM THỢ BẠC
NGUYỄN - VĂN - THƠM, Bijoutier
Ancienne Maison de NGUYỄN - VĂN - GIÁO
N° 13, rue Schrøeder. Saigon,

Kính cáo chư quý ông quý bà rõ : Nguyễn tiệm này trước của Nguyễn-văn-Giáo, đã qua phần rồi. Nay tôi là Nguyễn-văn-ThơM là em, kế nghiệp làm đồ nữ-trang theo kiểu kiêm thời, những là : trâm, chuyền, kiền, chuỗi, bông tai, nút áo, vàng đôi, kiền cẳng, neo bông, neo đặt, đồng chiếc v,.... v..... Đủ thứ theo kiêm thời cũng như ngày trước vậy.

Xin quý ông quý bà, muốn dùng món chi xin dời gót đến tiệm tôi hay là viết thư mà gửi cho bỗn hiệu, tôi xin theo ý quý ông quý bà muốn cần dùng món chi thì tôi cũng hết lòng cần thận mà gửi đến cho quý ông quý bà dùng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-THƠM
Bijoutier, 13, Rue Schrøeder, Saigon.

KÍNH MỜI

chư quý khách Saigon cùng lục châu,

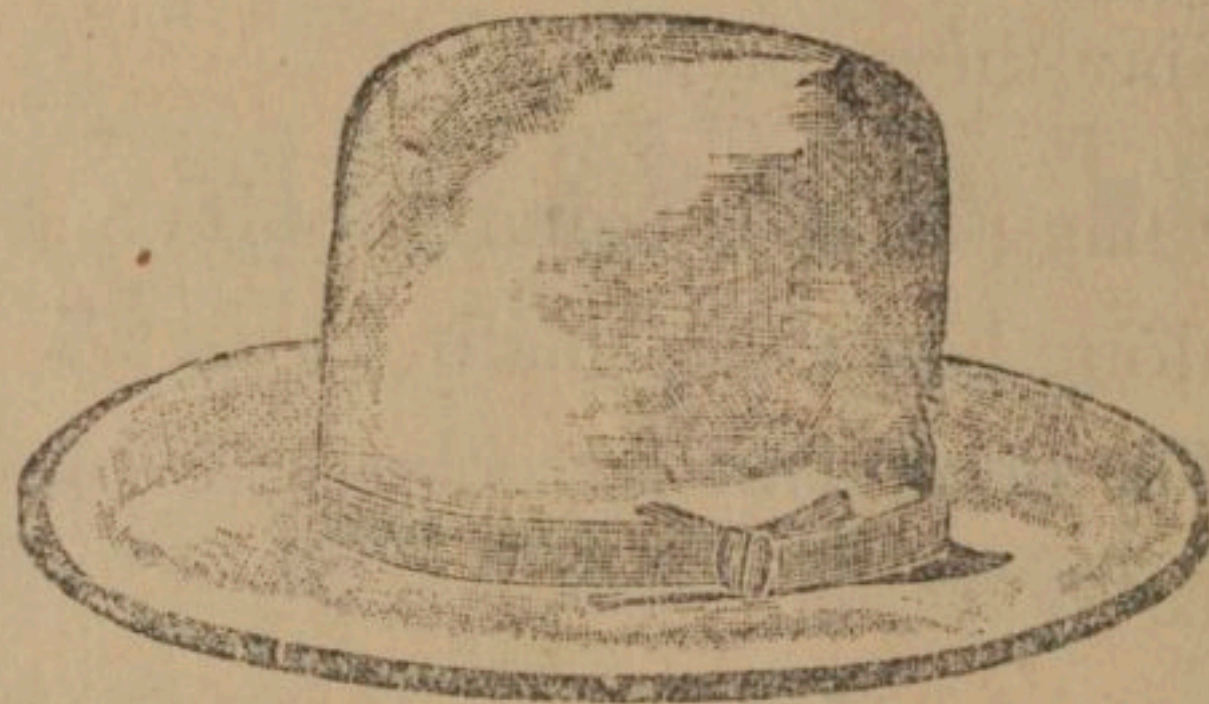
Tôi là Quan-minh-Cơ ở tại Nhà-ngủ Nam-kỳ số 154 đường d'Espagne Saigon sau chợ Saigon mới chuyên nghề xem tài tướng có danh, năng tri người họa phước khứ lai cũng coi số vợ chồng có ăn ở đời với nhau hay không? việc hoạn nạn qua rồi và sẽ đến, tiên đoán hào của hào con, việc cầu danh cầu lợi : chúng tôi cũng đều xem dặng.

Kính xin quý khách nhân dịp đi chơi ghé lại xem cho biết việc của mình. Chúng tôi thấy sao nói vậy không có tư vi.

Nay kính thỉnh

QUAN-MINH-CƠ

số 154 đường d'Espagne Saigon

Khắc các thứ con dấu bằng đồng và bản đồng, bản đá cẩm thạch. Bán các thứ nón nỷ feutre bên tây thiệt tốt và dù, áo mưa im-herméable.

TANG-KHÁNH-LONG 84 Boulevard Bonnard Saigon

TIỆM CHỤP HÌNH, VẼ HÌNH, RỌI HÌNH RA LỚN
HIỆU:

PHÚ-TOÀN

N. 21-23 Rue Amiral Courbet Saigon

Ông LÊ-VĂN-BÈN
chủ nhơn

Chụp hình tại tiệm hoặc đến nhà, khi qui khách cần dùng,
RỌI HÌNH RA LỚN.

Hình rọi lớn có vẽ màu và dầu sơn. Lảnh rửa kiến và in ra giấy.

THỢ VẼ CÓ DANH
F. MARTIN

Lảnh vẽ hình, màu dầu sơn, mực và viết chi.

Vẽ theo hình chụp hay là coi hình người ngồi tự nhiên mà vẽ cũng giống Lại cũng có lảnh vẽ tranh thờ, tranh hát bộ cùng hát Cải lương. Giá cả phải chăng, xin Đồng-ban chiếu cố.

AN - THÀNH

Tailleur Tonkinois

Chỗ tiệm GIA-CÁT ở cũ

92, Boulevard Bonnard, 92, — SAIGON

Trước cửa nhà thương thí tại chợ mới

Kính cáo đồng ban

Tiệm may **AN-THÀNH** từ ngày sáng lập tới nay, nhờ ơn qui ông và qui thầy có lòng hạ cố đến thăm, nên bọn tiệm muốn đền đáp ơn nghĩa này cho xứng đáng với cái lòng thương tưởng của qui ông và qui thầy.

Bọn tiệm có nhiều người thợ thiện nghệ đùng cắt rất kỹ-cang, đã nhiều năm đùng làm quảng-ly nơi mấy tiệm may lớn ở tại Saigon.

Xin qui ông tới may thử một lần thì mới thấy đặng sự khéo của bọn tiệm.

Kỳ tàu rồi bọn tiệm mới đặng nhiều thứ hàng nỉ, nhiều kiểu lịch lãm vô cùng, xin mời đến xem.

Chủ-nhơn kính cáo.

CHU-VĂN-MÔN đit Hai An

IMPRIMERIE XU'A-NAY
NGUYEN-HAO-VINH
62-64, Boulevard Bonnard, 62-64
SAIGON 1926

Hãng L. DESMARQUOY & Cie

Số 135 Đường d'Epsagne Saigon

Chư vị hãy đến tại hãng của bọn hiệu mà mua
vỏ xe hơi mới có là “ **L'Unicorde** ” là một thứ vỏ
mới chế tạo lại kiểu kiêm thời của hãng **Bergou-**
gnan Clermont-Ferrant làm ra,

Thật là một thứ vỏ chất và tốt nhưt hạng, dùng
lâu và lấy làm bền bỉ lắm.

Phải đến mua dùng thử thì mới rõ một thứ vỏ
tốt hơn hết mà lại rẻ.

Chư vị hãy mua thử mà dùng không có thứ nào
tốt hơn nữa.

Cũng có bán :

Xe máy hiệu : J. B. LOUVET

ELDÉE

A. S. F.

ĐỒ PHỤ TÙNG
XE MÁY
VỎ VÀ RUỘT

Giá rẻ hơn hết

Mỗi người đều biết và ưa dùng hơn hết.

Hãy lại coi xe

hay là hỏi xin Catalogue cũng được.

HÀNG ĐÔNG - PHÁP

VẬN TẢI CÔNG-TY

“SIT”

ở số 4 đường Philippini — Saigon

Xe-hơi — Trước khi định chọn lựa mua một cái xe hơi, xin quý khách đi đến coi ở hãng “SIT”

Xe-hơi đưa-đò — Trước khi mua xe hơi đưa-đò, xin quý-khách hãy hỏi những người đã có dùng xe “**DELAHAYE**” thì quý-khách biết là hiệu xe tốt hơn hết.

Máy làm ruộng — Trâu bò mua đã mất tiền, làm được ít công việc mà lại hay chết, ông chủ-điền nào muốn dặng nhiều lời thì nên mua máy hiệu “**FORDSON**” là những máy tốt nhất mà làm ruộng, máy cày hiệu “**FORDSON**” bán giá (1.500 \$) một ngàn rưởi đồng bạc mà thôi. Ai mua máy cày hiệu “**FORDSON**” thì Chánh Phủ trả lại cho một phần tiền. Mời các ông chủ-điền hãy mua đi đừng nên đợi tới mùa sau.

Máy tàu canot — Để đi thăm những ruộng của quý-khách thì xin các ngài hãy mua máy hiệu “**LUTÉTI**” mà đi thì mau hết sức mà muốn đi trên dòng nước nhỏ lớn nào trong sông rạch được hết.

Hãng “**SIT**” là một hãng buôn bán chắc chắn từ thuở giờ, hãng chúng tôi bán toàn đồ tốt nhất hảo hạng mà lại có bảo lãnh cẩn thận.